

Kr. Licejska knjižnica
(9. Pivata)

Ljubljano - 1923

ITALI LIST

Tednik za novice in pouk.

Stane: ena številka 20 stotink.

Eno leto 8 lir

Pol leta 5 lir

Četrta leta 3 lire

Odg. urednik: Ivan Hrvatin

Male novice

Lepo so gospodarili,

namreč v Jadranski banki v Trstu, kjer se je že vsa javnost čudila, kako je mogoče, da so skoraj vsi uradniki banke kar čez noč postali milijonarji, imeli svoje avtomobile, kupovali in zidali palače in vile in so celo uradnice za stotisoče igrali na borzi. Vsi so se čudili, samo ne tisti, ki bi bili morali nadzorovati to gospodarstvo. Ali ti niso nič videli. Seveda so ob takem gospodarstvu nastale velikanske luknje, ki so jih potem skušali zamašiti s tistimi 16 milijoni, za katere so bile oškodovane naše zadrage. Toda tudi ti milijoni so bili premalo. V soboto, 14. t. m., bo občinski zbor banke in tu bodo privili delničarje. Pri vsaki delnici, ki naj bi imela vrednost 400 predvojnih kron (po 60 odstotni zamenjavi 240 lir), bodo odbrisali toliko, da bo vredna samo 40 lir. Delničarji izgube tako pet šestin svoje delniške glavnice. Če bo zadostovalo! Kdor pa si ne bo dal odpisati, pa dobi za eno delnico tržaške Jadranske banke eno delnico beogradske Jadranske banke, ki pa stoje tudi tako slabo, da jih ne upajo javno prodajati na borzah v Beogradu in Zagrebu. Ko bodo tako slovenski delničarji pošteno ostrženi, prevzamejo banko fašisti. Ker ima Jadranska banka tudi veliko število deležev konsorcija tiskarne »Edinosti«, ki je lastnica lista »Edinosti«, bi tako prešla tudi tiskarna in list v roke fašistov. Ali hočete še kaj lepšega?! — Naši tržaški gospodje so zelo vneto branili banko. Sedaj prihaja na dan dovolj jasno, koga in kaj so branili. In zahvala? Pravno zastopstvo banke, ki ga je imel doslej odvetnik dr. Slavik, je dobil sedaj neki laški odvetnik. To je prvi čin hvaležnosti. Drugi pa še pridejo!

Državna glasovnica.

Pri prihodnjih državnozbornih volitvah ne bo več imela vsaka stranka svoje posebne glasovnice, temveč bo za vse stranke (liste) istega volivnega okrožja ena sama glasovnica in sicer uradna. Na tej glasovnici bodo znaki — mi smo imeli zadnjič lipovo vejico — vseh list dotičnega okrožja in volivec, ki bo dobil glasovnico od predsednika volivne komisije, bo v volivec napiše na glasovnico imena dotičnih kandidatov, ali pa številke, ki jih imajo dotični kandidati na listi.

Prednostni glasovi.

Komisija za volivno reformo je sprejela z večino glasov določbo, da bodo volilci smeli oddati tudi prednostne (preferenčne) glasove in sicer v okrožjih z do 20 poslanci po dva, v okrožjih z več poslanci pa po tri. Prednostni glas se izrazi s tem, da volilec napiše na glasovnico imena dotičnih kandidatov, ali številko, ki jo ima dotični kandidat na listi.

Boj za volivno reformo.

Glavno fašistovsko glasilo »Il Polo d'Italia« piše: »Naša stranka bo prav kmalu istovetna z državo. Res, da imamo opozicijo, a to bomo premagali. Če pregledamo položaj, vidimo takoj, da se edina resna opozicija, ki je vredna tega imena, javlja na strani ljudske stranke. Izven te opozicije samo igranje besed, otročarije: toliko od strani liberalcev, kolikor socialistov.«

Divji lovec - zločinski morilec?

Ustrelil je lovca, čuvaja pa težko ranil

Tržaški zlatar Josip Bucher ima v najemu lov na hribu Kokoši med Bazovico in Sežano. Kot lovskega čuvaja pa je imel nameščenega Antona Ražma iz Gročane. Ražem je zasledil v lovu srnjaka in je to sporočil svojemu gospodarju. Ta pa ni šel sam na lov, temveč je prepustil svojemu 17letnemu sinu Henriku, ki je bil dijak tržaške tehniške šole, da poizkusi svojo srečo. V nedeljo zjutraj na vse zgodaj sta mladi Bucher in čuvaj Ražem šla čakati srnjaka. Puško je imel samo Bucher.

Divji lovec?

Lovca sta se skrila za nizek zidček in sta čakala, da pride žival. Kar je nekaj zašumelo v grmovju, toda na nasprotni strani, odkoder nista pričakovala srnjaka, in iz grmovja je stopil mlad, visok človek, beli srnjaci in s čepico na glavi. V rokah je držal puško pripravljeno za strel.

— Ali ga vidite? — je dejal Ražem Bucherju. — Ali ga poznate?

— Poznam ga, — je odgovoril Bucher. — Lovski tat je.

Vstala sta izza zidčka in stopila proti divjemu lovcu, ki pa se ni premaknil z mesta. Ko sta imela se kakih deset korakov do njega, je hipoma vzdignil puško k licu.

Počili so trije strelci.

S prvim je bil zadet Bucher, ki se je zgrudil mrtev na tla. Bil je zadet v glavo. Druga dva strela sta zadela Ražma. V tem je morilec pobegnil.

Ražem, dasiravno zadet od obeh krogel v desno pleče — izstopili sta mu pri desni ključnici, ki sta mu jo zlomili — se je priplekel do Sežane, kjer je prosil za zdravnika in je o dogodku obvestil orožnike. Po prvi pomoči v Sežani so Ražma z avtomobilom prepeljali v tržaško bolnišnico. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Don Sturzo odstopil od tajništva laške ljudske stranke.

Na predvečer razprave o volivni reformi v rimskem parlamentu je don Sturzo odstopil od tajništva laške ljudske stranke in je utemeljil ta korak s tem, da hoče znjnim preprečiti napade na cerkev, ki so se že pričeli s strani nasprotnikov ljudske stranke zaradi njenega stališča napran volivni reformi. Vrhovni svet stranke je izrazil don Sturzu polno zaupanje, a je z ozirom na sedanj položaj odobril njegov korak ter poveril tajništvo stranke posebnemu tročlanskemu odboru. Enako je tudi vodstvo parlamentarne skupine ljudske stranke izrazilo polno zaupanje don Sturzu.

Volivna reforma.

V rimskem parlamentu se je v torek pričela razprava o volivni reformi. Priglasenih je toliko govornikov, da gotovo ne pridejo vsi na vrsto. Razprava, če ne pride do poloma pri glasovanju o prehodu v podrobno razpravo, zna trajati še dober teden dni.

Slovinci in Nemci pri volitvah.

Ako zmaga vladni predlog za volivno reformo, tedaj niti Slovenci, niti Nemci ne bi mogli več postaviti samostojne liste za volitve, ker je treba postaviti kandidatno listo v vsaj dveh volivnih okrožjih. Iz tirolskega Boena smo izvedeli, da je tajnik nemškega poslnskega kluba omenil Nemcem potrebo slovansko-nemške liste. To ni bilo Nemcem prav nič

bilom prepeljali v tržaško bolnišnico. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Iz Sežane, iz Bazovice in iz Trsta so takoj odšli na kraj zločina zdravniki in zastopniki oblasti, ali

Bucher je bil mrtev.

in mu ni bilo več pomoči. Krogla mu je prebila glavo. Ko so preiskavali okolico, so našli kakih sto korakov od mrliča avstrijsko vojaško puško, kateri so iz »magacina« mankale tri patrone.

Mrtvega Bucherja so prepeljali v mrtvašnico v Bazovici, kjer so truplo pozneje sodno pregledali in ga potem prepeljali v Trst.

Varnostna oblast je nemudoma uvedla najstrožjo preiskavo in so bazovski orožniki zaprli že več oseb, ki so na sumu, da se bavijo z lovsko tatvino. Da bi bili že zajeti morilec, pa doslej ni znano.

Razumljivo je, da je ta žalostni dogodek potudil v Trstu in vsej okolici veliko razburjenje, ker vendar takega dogodka še ni bilo, kar ljudje pomnijo.

Zadnje vesti o tem dogodku se precej razlikujejo od prvih. Po sedanjih Ražmovih izjavah nista izpočetka z Bucherjem stala na istem kraju, temveč je bil Bucher precej oddaljen od njega, a je potem prišel k njemu, češ da je videl v bližini prejšnjega mesta drugega lovca. Stopila da sta potem za neki grm, da tam čakata srnjaka. Kakih 10 minut pozneje je počil strel, ki je zadet Bucherja, in potem še dva, ki sta zadela njega. Ko se je obrnil proti Sažani, da bi našel pomoč, je videl v gozdu človeka, ki je bežal proti Bazovici. Bil je tak, kakor mu ga je prej opisal Bucher.

Kako se zdi, se ves dogodek bolj približuje nesreči kot pa zločinu.

všeč. Znano je namreč, da so bili Nemci že skrajja 1921 proti sodelovanju poslancev obeh narodnosti, češ, Italija bo drugače ravnala z Nemci, drugače s Slovani, zato moramo vnaprej odklanjati skupno fronto. In Nemci gojijo še danes svoje posebno upanje. Mi pa pravimo: laški nacionalizem je s fašistovsko zmago dosegel višek in zato je noro upati ali misliti, da se bo laški val ustavil pred prvo nemško vasjo. Nacionalna strast je najbolj slepa, zato ne pozna nikoli sporazumov.

Na ukaz gospoda predsednika!

Ministrski predsednik Mussolini je ukazal prefektom, da mu poročajo, kakšna je letošnja letina. Ker se mora pod novo vlado vse zboljševati, se je zboljšala tudi letina. Poslabšala se je samo v dveh ali treh pokrajinah na jugu in na Sardiniji, povsod drugod pa zboljšala za 10, 20, 30, da, celo nad 50 odstotkov. Tako vidimo, da se je letina v tržaški pokrajini zboljšala za 20%, v videmski za 25, v zadrski za 30, v Istri pa kar za 50. Kaj pa pravi naš istrski, kraški in goriški kmet?!

Trst za sicilijanske oškodovance.

Za prebivalstvo v Siciliji, ki je bilo oškodovano po izbruhu ognjenika Etne, je bilo v Trstu nabranih nekaj nad 76 tisoč lir. V tej svoti pa se nahaja tudi prispevek tržaške občine v znesku 10.000 lir, prispevek trža-

MIHEC: V »Edinosti« je bilo pisano, da je z Jadransko banko zvezano to naše sveto narodno ime. Zdaj banka gre v fašistovske roke.

JAKEC: Gospodje to so dobro znali, ko so v »Edinosti« bankirje prali in zanje trgali po svetu opanke. V zahvalo sami zdaj frče iz banke.

ške pokrajine v znesku 5000 lir in prispevek cirkusa »Krone« v znesku 17.248 lir. Ker je tržaška mestna hranilnica darovala 3000 lir, prihaja na vse ostale zavode in zasebnike komaj nekaj nad 40 tisoč lir. Trst se potantakem ni izkazal preč. Je pač taka, da kdor nima, tudi dati ne more.

Tržaški »Lavoratore« zopet ustavljen.

Tržaški prefekt je zopet odredil ustavitvev izhajanja tržaškega komunističkega lista »Lavoratore«. Uredniške prostore so zasedli orožniki.

Zakaj je potrebna predilska železnica?

Goriški učenjak Gino Piva je zapisal v rimskem dnevniku »Il Giornale di Roma« od nedelje, da je predilska železnica, ki bo stala več ko tisoč milijonov, potrebna tudi zato, da se Slovenci prej poitalijanijo. Zelo važen vzrok! Če bi Mussolini prebral ta imenitni članek, bi začel graditi železnico že prihodnji pondeljek.

Tržaški samomorilci.

Ni ga menda mesta na svetu, kjer bi ljudje, ženske in moški, s tako lahkomišelnostjo segali po svojem lastnem življenju, kakor se godi v Trstu. V enem samem tednu so se dogodili tile »slučaji«: Neki G. F. je hotel skočiti skozi okno, ker je letel nanj sum, da je ukradel neko listino. Ker so mu skok ubranili, se je zastupil z jodovo tinkturo. Bivši častnik, sedaj bančni uradnik M. S. si je pognal kroglo v prsi. Slep J. H. se je v stanovanju svojega brata zastupil s kloroformom. Sedemnajstletna R. P. se je hotela zastupiti z žveplom, ker jo je oče kaznoval zaradi njenega večernega pohajanja. V neki veži v ul. Maiolica so našli žensko, ki se je zvižala od bolečin. Poklicani zdravnik je ugotovil, da se je zastupila z liziformom. Bila je neka T. P., rodom iz Vidma. J. P. je skočil z balkona na ulico, ker mu je žena zaprla stanovanje in mu ni hotela dati ključev. Ubil se ni, ker je bil balkon prenizek. A. F. je z nožem trikrat nevarno ranil svojo ženo, ker je sumil, da mu je nezvesta, in je sam sebi prerezal trebuh. O. S., stara 22 let, je skočila iz prvega nadstropja na ulico in se močno pobila. Vzrok: ljubimec jo je zapustil. K. Z., stara 24 let, se je zastupila s karbolno kiselino, ker je bila prepričana, da ima neozdravljivo bolezen. 54 letni težak R. V. se je zastupil s karbolno kiselino, menda ker je bil dalje časa brez zaslužka. — Mislimo, da je za enkrat dovolj.

«Goriški Straži».

Podpisani sem poslal rojakom pismo, ki sem je poslal »Malemu listu«, in »Goriški Straži« in bi je bil rad poslal tudi »Edinosti«, ko bi ta list ne bil že parkrat vngel v koš mojih člankov, čeprav sem jih podpisal in s tem prevzel vso odgovornost za vsebino.

»Goriška Straža« je sicer sprejela pismo, a je le deloma priobčila, odkrnila je stavke, ki očitajo drju, Wilfanu ali sploh tržaškim voditeljem protinarodno dejanje. Te stavke je »Straža« izpustila. To pa moram obsojiti.

Ti očitki so resnični ali neresnični. Če so resnični, zakaj bi naš narod v mestu, in na deželi ne smel izvedeti resnice? Če so neresnični, sem prevzel s podpisom vso odgovornost in izrekel obenem pripravnost, da jih izpričam pred nadstrankarsko komisijo.

Tako je, draga »Straža« in nič drugače!

Rim, 10. VII. 1923. Šček Virgilj.

Upokojeni profesorji.

Vlada je stalno upokojila tri profesorje idrijske realke, dr. Čermelja, Kendo in dr. Pirjevca. Vsi trije so v najlepši moški dobi, izvrstni šolniki, menda edinj, ki so v resnici usposobljeni za pouk na srednjih šolah, ali imajo neodpustljivo napako, da so dobri narodnjaki.

† Dr. Rudolf Gruntar.

Vsi so ga poznali in ni treba, da bi veliko govorili o njem: bil je mož! Veliko takih bi bilo treba našemu narodu, ki jih nima in je izgubil se njega. Delal je tiho, vztrajno in nesebično! Malo takih med nami. Komaj 50 let je imel in danes ga pokriva gomila, čast njegovega značaja - domača naša slovenska primorska. Rojen v Kobaridu, je dokončal kot odvetnik, ne sodni, pač pa ljudskonarodni v Bovcu.

Slava njegovemu spominu!

Koncert učiteljskega zbora,

ki se je vršil 8. t. m. v Gorici, je uspel izvrstno. Dvorana »Trgovskega doma« je bila polna slovenskih in italijanskih meščanov, pa tudi z dežele je bil poset številčen. Zbor je pel z globokim izrazom, verno je tolmačil dušo slovenske pesmi. Zborovodja, g. Srečko Kumar, je zel živahno pohvalo za svoje tiho in težavno delo. Primorski Slovenci mu moramo biti hvaležni, da je oblikoval naš prvi reprezentančni pevski zbor. Solistka ga. Lovsetova, je z globokim čustvom zapela več samospelov. Italijanski strohovnjak nam je zatrdil, da ima glede čistosti in obsežnosti glasu le malo vrstnic v Italiji. Bil je večer izrednega umetniškega užitka. »Zveza učiteljskih društev« sme s ponosom beležiti ta dan.

«Mussolinijevo zrelo.»

Slavni možje imajo čast ali pa tudi smolo, da ljudje, ki bi jim radi zlezli nekam, imenuje z njihovim imenom razne, včasih tudi najneverjetnejše stvari. Tako imamo dandanes v Italiji že Mussolinijevo čokolado, Mussolinijeve testenine, Mussolinijevo zganje itd. Sedaj pa se bere v listih, da so profesorji vseučilišča v Kataniji imenovali novo zrelo, ki se je odprlo na ognjeniku Etni, Mussolinijevo zrelo. Ognjeniško zrelo bljuva ogujeno lavo, lava uničuje vse, kar doseže, ljudi in stvari. Mussolini je gotovo zelo primerno počaščen s tem zrelom.

Žitni praznik.

Po nekaterih deželah srednje Italije se vedno v navadi, kar je že leta 1841. vpeljal veliki posestnik Puccini, da praznujejo tri dni po dovršeni žetvi: prvi dan imajo v cerkvi zahvalnico Bogu - stvarniku in dobrotniku; drugi dan se vrši v deželnem mestu razstava vseh žitnih vrst s kmetijskimi predavanji, tretji dan pa se razdelijo premije med tiste, ki so na enakem prostoru največ pridelali, in tistim, ki so pridelali najlepše žito. Lepa in koristna navada!

Delovni čas na železnicah.

V sobotnem ministrskem svetu se je določilo, da se sme osemurni delovni čas železničarskega osebja, ki nima nepretrgane službe, podaljšati na devet, deset ur in še več. Najkrajši počitek za tako osebo se skrajšuje od 10 na 9 ur dnevno. S tem se hoče zlasti v manjših postajah prištediti veliko osebja. Za upravno osebo je v uradih ostane sedemurni delovni čas.

Živ zgorel.

Na parniku Tržaškega Lloydja »Kerk«, ki se je tedaj nahajal v genovskem pristanišču, se je užgal sod terpentina. Ogenj je zajel prvega kurjača Petra Chiaia, ki je takorekoč živ zgorel. Mornarji, ki so mu skušali pomagati, so se nevarno opekli.

Zadužila sta se.

V Reki so našli nekega Koibelsbergerja in njegovo hčer oba mrtva v njunem stanovanju. Zadušil ju je plin. Našli so ju po enem tednu, ker so ju šele tedaj pogrešili. Trupli ste že začeli razpadati.

Na Bolgarskem

so kmetstvo stranko prav pošteno pritislili. Kakor je znano, je bila vlada Stambolijskega miroljubna, odločno za združitev Bolgarije z Jugoslavijo. Vlada Čankova pa je sovražnica Jugoslavije. Njegova stranka se je svoječasno pridružila Berli-

nu in Dunaju, da bi se ime Srbije zbrisalo s sveta. Jugoslavija je hoteli po umoru Stambolijskega vkorakati v Bolgarijo. Češka in Romunska sta soglašali z Jugoslavijo. Pa je Angleška dejala: »Jaz sledim Italiji.« Mussolini je rekel: »Pašič, gorje ti, če pošlješ vojsko na Bolgarsko.« In Jugoslavija se je vdala. Kajpada vlada v Beogradu prepričanje, da je inozemstvo podpihovalo in podpiralo revolucijo Čankova. Da bi vse simpatije zbrisali, ki so jih imeli vsi pametni ljudje za Stambolijskega, delajo velevlasti na vse kriplje, da se dobro ime pokojnika pomaže. Zato vsa slaba poročila o kmetijski vldi. Vse sama laž, same izmišljotine. In naši listi ponatiskujejo te laži. V svojo lastno skledo pljuvamo. Žalostna nam majka!

Cerkvenim zborom!

Anton Adamič, trgovec, Harije, p. Trnovo-Bistrica, je izdal skladbe svojega brata Karla Adamiča, že znanega skladatelja, in sicer: 1. »Euharistične pesmi« za mešani zbor, 6 pesmi, cena L 7.—, 2. Lavretanske litanije v čast svetogorski Materi božji, za mešani zbor, cena L 4.—. — Ker ni posameznih glasov, naj bi si zbori naročili po več partitur. Papir je najboljšje vrste, tisk lep in razločen. Skladbe se naročajo pri zgoraj omenjenem izdajatelju in se pošiljajo po povzetju ali za naprej poslano naročnino.

Cesar Janez in naše ljudstvo

Martin Krpan je bil tam od Sv. Trojice doma in fejest možakar. Znano je, kako je cesarja Janeza rešil grozovite skrbi s tem, da je v boju obglavil Brdavsca, ki je bil strah in trepet dunajskega mesta in cesarskega dvora se posebej. Cesar Janez je vprašal Martina Krpana, kaj naj mu da za plačilo. Ta ga je vprašal v prisotnosti cesarice in ministra, ravno ob času, ko se je Martin domov odpravil. »Veste kaj,« — je rekel Martin Krpan — »dajte mi pismo, da smem s soljo tovoriti«. In cesar mu je ugodil in minister je sedel, napisal pismo, udaril pečat. Martin Krpan je vzel pismo, je veselo pozdravil cesarja in njegovo cesarico in je šel domov.

Naše ljudstvo se vedno misli, da živimo v časih cesarja Janeza. Če kaj rabi, kar napiše poslancu pismo. Te dni je prejel poslanec Šček od nekega izobraženca z dežele tole pismo: »Ljubi Šček! Slušal sem, da pojdeš v Rim. Ti si dobra duša, in vem, kako se trudiš, da bi nam pomagal. Nam penzionistom odbijajo od preteklega meseca sero 20% mesečne plače. Bodi tako dober pa stopi k ministru in reci mu, naj nas penzioniste pri miru pusti in naj nam spet vrne, kar so nam odvzeli.« Sledil je podpis, kraj, dan.

Ali ni res, kar smo zgoraj trdili, da misli naše ljudstvo se vedno tako kakor Martin Krpan?

Božji ljudje, lepi so bili časi, ko je živel cesar Janez in Martin Krpan je dobro opravil, a ti časi so — minuli.

Novi časi.

Danes ni več cesarjev Janezov, a se so Krpani. Vse naše ljudstvo je en velik Martin Krpan. To pa je v našo veliko škodo. Se pod Avstrijo se je dalo marsikaj po Krpanovo doseči, a v Italiji ne več. Ako si hoče ljudstvo dandanes kaj doseči, je treba, da stopi na novo pot in da poseže po sredstvih, ki so času primerna Cesar Janez je imel malo dela, njegov minister je imel manj opravil in manj skrbi kakor jih ima danes navaden ministrov sluga. Minister podpisuje danes dekrete, ki jih se prebral ni.

O največjih krivicah, ki se gode ljudstvu po deželi, sploh minister ne ve, in ne more vedeti. Vzemimo slučaj pridelovanja zganja. Tak davek so naložili, da je zganjeskuha naravnost — prepovedana. Najbolj so udarjeni naši kmetje

v reški dolini, ki so samo ob tem živeli. Nekaj je treba storiti, če nočejo ti reveži od glada umreti. Pa so poslancu poklicali, pa so mislili kakor Martin Krpan: minister bo izvedel za krivico, bo vzel papir, bo zapisal reški dolini staro pravico, pa pečat bo udaril, pa bo spet dobro. In takih slučajev je danes vse polno.

Novi poti.

Časopisje in strokovne organizacije. Te dve besedi naj si naši ljudje za uha zapisejo.

V vsako hišo časnik, v vsako družino. Časnik mora pisati in pisati, opozarjati vlado in spet vpiti. To čuje naš podprefekt. In če bo drug časnik tudi pisal, bo opozorjeno drugo oblastvo. In poslanci bodo čuli. In zupani se bodo zgani. In shodi se bodo vršili. In deputacije pojdejo od prvega do zadnjega oblastva. Tako se danes dela.

Strokovne organizacije.

V Italiji imamo vinski zakon. Pripravljala ga je Vinogradniška zveza, v kateri je včlanjenih na stotisoče laških vinogradnikov. Vinogradniška centralna zveza ima svoje glavno tajništvo, v katerem je zaposlenih nad 20 kmetijskih inženirjev in cela vrsta juristov. Preden je Italija dobila sedaj veljavni zakon, je moralo vinogradništvo agitirati tri leta; spomenic in letakov so izdali par sto, ki so se ponatislili v milijonih izvodih. In končno so dosegli.

Kmetijsko-delavska zveza.

Martin Krpan je dejal, cesar Janez je ukazal, minister je zapisal pa udaril pečat in stvar je bila končana. Danes je treba sej, šestankov, shodov, pisem, spomenic, člankov, protestov, deputacij itd. itd. To vse pa zmoro le stanovskastrokovna organizacija, ker se hoče za tako akcijo strokovnjakov spomenic, potovanj. Vse to stane denar. Petdeset-tisoč organiziranih slovenskih kmetov, ki bi plačevali letnino 5 lir, bi zbralo letno sklad 250.000 lir. S tem bi silno, silno dosti dosegli. Vse naše kmetijstvo trpi vsled pomankanja take organizacije. Ta organizacija bi morala nastaviti vsaj tri kmetijske strokovnjake in par juristov. Podlaga se je ustvarila; to je bila in je »Kmetijsko-delavska zveza«, ki je ob skromnih sredstvih dosegla že marsikak uspeh. Toda kako naj dela, če so plačali članarino samo v

nekaterih vaseh? Kako naj naš kmetijski stan ne propada, če je tako zanikaren?

In naše izobraženstvo?

Kje je naše učiteljstvo, kje naša duhovščina, kje so izobraženejši kmetovalci, kje inteligentni kmetijski možje, ki bi vršili delo, ki jim ga nalaga ljubezen do ljudstva in naroda? Našel se je celo inteligen v Trstu, ki je ljudstvu — odsvetoval pristop h Kmetijski zvezi. To je zločinec v pravem pomenu besede. Kajti do nastopa »Kmetijsko-delavske zveze« nismo imeli mi v slovanskem Primorju še nobenega poizkusa strokovno-stanovske organizacije kmetijskega stanu. Zato bi moral vsak pravi ljubitelj ljudstva naravnost goreti za to prvo strokovno organizacijo.

Mislimo, da je vprašanje Kmetijsko-delavske zveze poizkusni kamen zrelosti našega naroda na Primorskem.

Izobraženstvo na deželi, poučuj in navdušuj. Kmetje, združite se v Kmetijsko-delavski zvezi. »Mali list« vam bo rad dal nasvete za ustanovitev. V vsaki občini naj bi se osnoval odsek Kmetijsko-delavske zveze. Ne bi smelo biti občine na Primorskem, kjer bi ne obstojal odsek Kmetijsko-delavske zveze.

Novi tržaški škof

Pij XI. je imenoval v nedeljo ob 10 zjutraj dr. Alojzija Fogarja za tržaškega škofa.

Novi škof je Goričan.

Njegova radbina ima veliko posestvo v Pevmi. Dasi je g. dr. Fogar laške narodnosti in vzgoje, je, v kolikor smo poučeni, silno pravičen v vsakem oziru. In mi Slovenci drugega ne zahtevamo od škofa, ko da je pravičen. Mi nočemo nobenih prednosti. Mi pravimo:

vsakemu svoje!

Mi nismo čisto nič nevoščljivi laškimi katoličanom, če imajo tudi tri pridige vsako nedeljo magari v Dolini. Mi želimo le to, da se da vsem tistim Slovencem, ki se priznavajo za katoličane in želijo imeti svoje pridige, priložnost, da vršijo svojo dolžnost in da imajo službo božjo v domačem jeziku.

Novi škof je študiral v tu - in inozemstvu, je prebil precej časa v Ljubljani in sam je bil priča, kako je ob času vojne smel imeti v Ljubljani s žbo božjo za laške begunce v laškem jeziku.

Vemo tudi, da je bil novi škof veroučitelj precejšnjega števila mlajše slovenske duhovščine, ki ga je izredno spoštovala zastran njegove učnosti in nad vse vzljubila zaradi njegove pravicoljubnosti.

Rovarjenje proti imenovanju.

Nadalje vemo tudi to, da so neki krogi v Trstu na vse mogoče načine rovarili proti imenovanju dr. Fogarja za škofa. Niti deset dni ni od tega, kar je bila laška »deputacija« v Rimu, da bi odvrnila Vatikan od dr. Fogarja. Znano nam je tudi, da je deputacija bila sestavljena od oseb, ki sploh cerkve od znotraj nikdar ne vidijo. So pač samo taki, ki bi hoteli, da se Slovanom vzamejo vse pridige. Tej deputaciji se je pridružil celo laški duhovnik. O takem duhovniku moramo pa že reči, da ni ne katoličan, niti kristjan, ker ne pozna niti prve zapovedi krščanstva, ki uči: Ljubi svojega bližnjega. Tak človek pa bližnjega sovraži.

Novi škof — mučenik.

O novem škofu rečemo tole: Če bo hotel biti pravičen, potem bo gotovo tudi mučenik. Zakaj nacionalizem je danes na vrhuncu in znano je, da je nacionalizem bog, ki ne trpi poleg sebe drugega boga, pa tudi krščanskega Boga ne. Nacionalizmu in krščanstvu pa ni mogoče obenem služiti. Če bo novi škof služil krščanstvu, potem ga bo nacionalizem preganjal.

In na to naj bo novi škof pripravljen. Na tržaški škofljski stolici

je že pripravljena mučeniška krona. Vsak dan bo moral novi škof zadeti križ na ramo in ga nositi kakor Kristus. Kar je v ljudeh v škofiji in izven nje nacionalističnega, vse ga bo sovražilo. In pljuvali ga bodo in kamenjali. Če bo pa navzlic temu vztrajal na začrtani poti in verno nosil svoj križ, potem sicer ne bo žel

posvetne slave tu na zemlji, a po smrti bo njegov spomin z zlatimi črkami zapisan v zgodovini katoliške cerkve in večno ga bo poplačal On, ki mu je na zemlji služil v resnici in pravici.

V tem duhu kliče naše ljudstvo novemu vladiki: **Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem!**

Pod novim zakonom

Kako se sklicujejo shodi in ustanovljajo društva.

Naš list hoče biti tudi poučen. Zato odgovarjamo danes na dve vprašanji, kateri nam je poslal neki učitelj, ki je tajnik znanega in slovečega pevskega in bralnega društva na deželi.

I. Kako skličem shod?

Kakor smo že poročali, je notranji minister Aldo Finzi jasno odgovoril poslancu Šteku na vprašanje, ali je še v veljavi avstrijski društveni in zborovalni zakon, z besedami: **Ne več!** Ravnati se moramo torej po laškem policijskem zakonu, ki naj ga tu nekoliko raztolmačimo.

Člen prvi pravi, da morajo prireditelji javnega shoda (zborovanja, sestanka) naznaniti shod krajnemu oblastvu vsaj 24 ur prej. Kdor prestopi ta ukaz, plača globo 100 lir. Vlada pa sme v tem slučaju shod prepovedati. Ta določila ne veljajo za volivna zborovanja.

Tako govori zakon. Vsakateri zakon pa ima tudi izvršilno naredbo, katero izda minister in ki včasih bolj jasno obrazloži dotični zakon. Prvi člen izvršilne naredbe pravi: Prijava javnega shoda se mora izvršiti pismenim putem. Prijava mora vsebovati dan, uro, kraj, predmet (o čem se bo razpravljalo) shoda in podpis prirediteljev. Oblastvo mora izdati na to prijavo prejemno potrdilo, na katerem mora biti označena ura, kdaj se je potrdilo izdalo.

Kaj še pravi zakon?

Ako se v zvezi z zborovanjem čujejo besede, ki se izkažejo, da so zločini proti državnim oblastem, ali proti poglavarjem drugih držav, sme oblastvo shod razpustiti, krivce pa izročiti sodišču.

Kako se razpusti zborovanje?

Če se v zmyslu gorenjih besed izkaže potreba, da se zborovanje razpusti, mora uradnik javne varnosti, ali če tega ni, orožniški častnik ali podčastnik povabiti zborovalce, da se razidejo. Vendar pa si mora v tem slučaju uradnik javne varnosti pripeti trobarvni trak (šarpo) čez ramo. Če pa njega ni, mora orožniški častnik ali podčastnik biti v uniformi.

Vabilo na razhod se mora izvršiti v imenu zakona.

Ako bi se zborovalci ne hoteli raziti, mora zastopnik oblastva dati trikrat zatrobentati in po vsakem trobentanju mora ponoviti zahtevo,

naj se zborovalci razidejo. Če bi navzlic vsem opominom zborovalci ne hoteli ubogati, se pokliče vojaštvo na pomoč.

To so določila zakona.

Kako naj se torej ravnano?

Ako je zborovanje zasebno, tedaj se zborovanje sploh nikomur ne naznani. Zborovanje je zasebno, ako se vrši v kraju, na prostoru, ki ni vsakomur dostopen, ampak samo povablencem. Ne gre toliko za prostor, ampak več za udeležnike. Ako imaš v vasi društveni dom, kjer prirediš predavanje, politično zborovanje, katerega se lahko udeleži kdorkoli hoče, potem je ta shod javen. Tega moraš torej naznaniti oblastvu. Vzemimo drug slučaj:

Prirediš zborovanje v kaki gostilni, na pr. pri «Jelenu» v Gorici. Gostilničar ti rezervira eno dvorano za ta in ta dan. Zborovalo bo duhovniško društvo sv. Pavla, ki ima, recimo, 160 članov. Kajpada sme k temu zborovanju le član. Zato stoji pri vratih oseba, ki brani nečlanom vstop. To zborovanje je zasebno. To se oblastvu ne javi.

Kmetsko-delavska zveza vabi svoje člane na sestanek v Gorici, ki se bo vršil tega in tega dne v gorenji sobi pri «Maksu», ki ima gostilno. Zborovanje je privatno, ker se ga smejo udeležiti samo člani, kar se dokaže lahko z izkaznico, ki jo ima vsak član kmetske zveze.

Učitelji priredijo ponučni tečaj pri Sv. Luciji. Tečaj se bo vršil za učitelje, udeležijo pa se ga tudi nekateri druge povabljeni osebe, ki imajo za to pismeno vabilo. «Ponučni» tečaj pri Sv. Luciji, Gospod Ivan Dolinar. Ako vstopijo v zborovalnico samo učitelji-člani (izkažejo se lahko s člansko knjižico ali z vabilom, ki je bilo izdano magari par minut prej) in drugi povabljeni, se smatra to zborovanje za zasebno in se oblastvu sploh ne naznani. Zasebna zborovanja se torej vobče ne prijavljajo oblastvom.

Javna zborovanja in oblastvo.

Na javno zborovanje sme priti kdorkoli hoče, ker se vrši v javnem prostoru in ker ne rabi za udeležbo ne članske izkaznice niti kakega osebne vabila.

Tako zborovanje se mora oblastvu naznaniti. Torej ni treba prositi in čakati dovoljenja. Oblastvo vzame

naznanilo na znanje in izda potrdilo, da ga je vzelo na znanje. Na potrdilu napiše uro, kdaj je bilo potrdilo izdano.

Kdo pa je oblastvo, ki mu moraš javni shod naznaniti? Ako je v občini zborovanja kvestor, se naznani shod kvesturi (Trst, Gorica, Pula). Ako ondi ni kvestura, pač pa policijski komisar (vedno v kraju podprefektore: Tolmin, Čedad, Sežana, Koper, Volosko, Postojna, Pazin, Idrija), se zborovanje naznani policijskemu komisarju (commissario di pubblica sicurezza). Če pa v občini ni niti prefektore, niti podprefektore, se zborovanje naznani samo županu. Te pravice, ki je uzakonjena, ne sme županu nihče vzeti.

Zadeva prefekta, podprefekta ali župana je, da pokliče na pomoč orožnike ali vojaštvo v svrhu vzdrževanja reda in miru, ako se mu zdi to potrebno ali umestno.

Kako pa ustanovim društvo?

Avstrije ni več, njen zakon je že preč. Torej nič več se ne predlagajo pravila oblastvu v potrjenje, nič kolov, nič čakanja postavnih 28 dni. Kaj torej? V naši državi ni društvenega zakona. Ravnati se je treba po policijskem zakonu. Preglejte gorenje vrste in vse vam bo jasno.

Zeliš izobraževalno društvo usta-

noviti? Dobro, pogovori se s prijatelji, piši na primer »Prosvetni zvezi« v Gorici, ulica Carducci 4, pa ti pošljejo pravila. Nočeš teh pravil? Pa napravi si jih sam! Zeliš ustanoviti sadjarsko društvo? Kaj storiti v vsakem slučaju?

24 ur javiš prej oblastvu kraj, dan, uro shoda in predmet (torej »ustanovi se sadjarsko društvo, pevsko društvo«). Po prirejenem shodu ne javiš ničesar oblastvu, niti ustanovitve niti pravil.

To vse storiš, če je zborovanje javno. Če pa je zborovanje zasebno, ti sploh ni treba javiti ne shoda ne ustanovitve društva. V tem primeru ravnaj najbolje, ako spišeš ali daš natisniti kratko vabilo in pripišeš imena vabljenec. Na primer: »Ustanovitev sadjarskega društva v Ovčji vasi, dne 4. avgusta 1914 ob 8 zvečer v prostorih gospoda Majcna, Gospod Anton Klančnik«.

Iz tega sledi, da z ozirom na oblastva sploh ne javiš društva, zveze itd., ampak le zborovanje, in to le tedaj, ako je javno.

»Mali list« bo tudi zanaprej poljudno tolmačil nove zakone. Pripočamo pa čitateljem — društvenikom, da si ta članek shranijo, ker pride čas, ko jim bo dobro došel.

Kaj nam z dežele pišejo

IZ NABREŽINE.

Nekomu se silno dopadajo vaze za cvetlice. V kratkem času je iz cerkve ukradel že štiri, seveda najlepše vaze. V torek sta zmanjkali dve posebno lepi, medeni. Najbrže jih dotičnik oziroma dotičnica potem proda. Zato se prosi občinstvo, da pazi na take sumljive prekupčevalce in jih morebiti naznani cerkvenemu oskrbništvu v Nabrežini.

IZ HARIJ.

Dne 4. t. m. smo pokopali v Harijah posestnika Janeza Boštjančiča, po domače Lukca. Mož je bil stara krščanska korenina, dober agitator v dobi strankarskih bojev, stal je vedno v prvi vrsti pri tako zvanih ljudski stranki. Ni zamudil shodov, kjer se je razpravljalo o gospodarski politiki. Na sv. Petra dan je bil še pri spovedi i. t. d., v nedeljo večer je še bral »Stražo« in »Mali list«, zjutraj pa je bil že mrtev. Lahka bila je smrt še bolj lahka mu bodi harijska zemlja. Naj v miru počiva!

V Harijah so ustanovili mladi moške in fantje izobraževalno društvo »Danica«. Bolj težko gre, ker ni pravih vodnikov in pomočnikov. Treba bi bilo predavanj, iger, petja, in poučnih knjig o kmetijstvu i. t. d. Samo časopise brati je premalo. Za mladino je treba razne izobrazbe, ali sami in vedno le sami se rado zaspri. Seveda so danes razmere čudne in težke. Radi bi tekmovali tako kot

druga društva, posebno po Goriškem ali ker smo sami brez voditeljev, je pač težko. Odkar je umrl č. g. Ciril Vuga, nimamo lastnega duhovnika; oskrbujejo nas gg. kapelani iz Trnovca, Hvala jim!

STUDENO pri Postojni.

Tu pri nas se je ustanovila letos karmelska bratovščina. Na praznik karmelske Matere božje se dobijo odslej vsako leto porcijunkulski odpustki. Začnejo se dne 15. julija opoldne in trajajo do dne 16. julija do polnoči. Udje karmelske bratovščine in častilci Marijini ste povabljeni k tej izredni milosti. Spoved se lahko opravi en teden pred ali po prazniku, sv. obhajilo pa od 15. do 23. julija, kjer kdo hoče. Moliti se mora v tej cerkvi za odpustke. Prilicno se tudi vpisuje na novo. Dobijo se tudi karmelske svetinjice.

Gospodarstvo.

Kako stojimo?

Če bomo spoznati vrednost našega denarja na svetovnem trgu, je ne smemo primerjati z valutami, ki se spreminjajo kakor vreme. Edini denar, ki je danes stanovit, je ameriški dolar. Amerika je namreč med vojno nakopičila polovico vsega zlata, kar ga je na svetu. Zato mora vrednost vsakterega denarja presojati v primeri z ameriškim dolarjem.

Če pa to storimo, se takoj prepričamo, da nam gre slabo. Poglejmo si nevjorško borzo, kako so ondi cenili liro v zadnjih dveh mesecih. Ključ je takle:

30. maj. : 4.71; 6. jun. : 4.47; 13. jun. : 4.36; 27. jun. : 4.12; 9. jul. : 4.25. Toliko dolarjev se je namreč dobilo za 100 lir.

Izmed Italije, Francoske, Belgije, Angleške in Švice smo mi najbolj trpeli; takoj za nami so Francozi; toda oni vodijo ogromno vojsko v Porurju mi pa ne.

Kako pa v zadnjih treh letih?

V juniju 1921. je stal dolar 19.84 L. v juniju 1922. je stal 20.07, v juniju 1923. je stal 21.85 lir.

V juliju 1921. je stal dolar 21.90 L., v juliju 1922 je stal 21.97, letos pa kar 23.15 lir.

To pomeni za naše narodno gospodarstvo velik udarec; posameznik di-

Pred zaroko.

Za Mali list poslovenila
Ivanka Leban
Nov snubec.

In Afrikanec je tudi prišel. Krog ene ure se je ustavil pred hišo razkošen avtomobil in iz njega je izstopil lepo oblečen gospod ter poslal gospodični Mary svojo posetnico: James Smook. Takoj ga je sprejela in srce ji je utripalo močno, koje stala pred lepim gospodom. Njegov obraz je bil zagorel in nosil je črno brado. Besede so ju hitro zblizale, govorila sta prijazno in veselo kakor govorita dva, ki se poznata dolga leta. Zajtrkovala sta in medtem je dejal sluga:

— Gospod Burnham hoče govoriti nujno z Vami, gospodična. Ne morem ga odpraviti. —

— Saj sem rekla, da ga danes ne sprejemam, in konec besedi. — Obrnila se je k Smooku.

— To je neki gospod, ki mi dvori prav goreče, gospod Burnham, morda ga poznate. —

— Plemenitaš, gospodična. —

— Bogat? —

— Ne preveč. Živi skromno. —

— Potem naj me le pusti pri miru. Kaj mi hoče, če sem jaz močno razsipna in navezana na denar? Najbolj nesrečna bi bila, če bi morala šteti denar in ga štediti. —

Smook je govoril z nizkim, nenaravnim glasom, ki ni bil baš prijeten. Toda ko je čula Mary njegove besede, je bila omamljena. Dejal je, da mora krasotica plavati v bogastvu, on da bi najmanjšo željo takoj izpolnil in da bi poklonil vse svoje imetje njej. Ona pa

mu je odvrnila, da najde v njem prvega človeka, ki razume njene težnje, on da je človek, kakršnega si je davno želela. Ko jo je prijel za roki, je vstopil oče. Predstavila ga je Mary in takoj dejala:

— Oče, midva se misliva poročiti.

— Tega pa ne se. Gospod, vi moje lahkovarne hčerke ne poznate. Ta nagli dogodek bi mi hčer lahko onesrečil.

— Gospod, moje ime Vam jamči, da popeljem Vašo hčer k oltarju in da jo obsem z vsem svojim velikim bogastvom.

— Jaz sem star, gospod Smook, in smatram poroko za stvar pogodbe. Moja hči je mladoletna in jaz bom privolil v njen zakon samo s tistim človekom, ki mi bo dal pravih poroštov. Jamči naj mi pa že pred poroko, ne šele potem, ko ni več časa.

rektno ne občuti tega prvi hip, v državnem gospodarstvu pa gre ne za milijone, ampak za milijarde.
Blizamo se državnoborskim volitvam in vse kaže, da bo ob tej priliki lira padala; vsekakor ni to dobro znamenje. Upati pa je, da se takoj po volitvah dvigne.

Mariborski trg: goveje meso I. 26 do 27,50, II. 24 do 25, III. 21,5 do 23; teletina I. 25 do 26, II. 20 do 24; svinjina 35 do 40; salo 42, slanina (speh) 38,75, prekajeno meso 46 do 55, kranjske klobase (kg) 50; piščanec 30 do 40, kokoš 50 do 60; mleko (liter) 3,6 do 4; sirovo maslo 44 do 60 (kg); črešnje (kg) 6 do 10; karfljola (kos) 7 do 10, sopek sparglov 10, izluščen grah (kg) 12 do 15, stročji fižol (kg) 16. Cene v dinarjih.

Gene v Italiji. MILANO: voli živa teža 3,80 do 5,85, krave 3,20 do 5,50, teleta 6,60 do 8,80; ADRIJA: kokoši 9,50 do 10 kg (zive teže), piščanci 10 do 10,50, race 6 do 6,25; ADRIJA: novo seno 25 do 30 kvintal; VERONA: novo 50 do 52; PARMA: sirovo maslo na debelo 10,50 kg; ADRIJA: jajca na drobno 37 stot., na debelo 390 lir tisoč; FORLI: paradizniki 60 do 70 lir kvintal; VERONA: pšenična moka št. «0» 165 do 170, št. «1» 151 do 153, št. «2» 137 do 139, debeli otrobi 55 do 60, drobni 52 do 55; koruzna «luksuzna» 130 do 132, srednja 120 do 122, fina 112 do 115.

Po čem je lira?

Dne 11. julija sidalali dobil:
za 100 dinarjev — 24,65 l.
za 100 avstr. kron — 3,5 st.
za 100 mark — 0,90 stot.
za 100 č. kron — 69,60 l.
za 100 šv. frankov — 400 — l.
za 100 fr. frankov 137,50 l.
za 1 dolar — 23,10 l.
za 1 funt — 105,85 l.

TRDI OREHI.

Urejuje Domen. Štev. 29.
KRALJEVA PEŠPOT.
(Priobčil Domen.)

vi	te	stra	zdrav	lje	ne
lo	na	že	po	oj	bo
ve	ska	še	ga	sve	ta
di	te	ži	ste	ki	re
ne	tož	čem	kil	do	mo
ve	go	ga	so	pla	ni
ske	vi	nje	si	oj	ca
oj	ne	ven	ne	i	no
pla	ni	ne	rož	slo	kras
ve	ne	ni	pla	te	na

Fr. Levec

Nagrada 5 lir.

Strli oreh št. 27. - Modri ljudje malo govore.

Ta oreh so strli: V. Lulik, Ajdovščina; M. Sivec, Podmelec; V. Rust, Šturje; J. Trkman, Podkraj; J. Nabergoj, Prosek; P. Maslo, Pasjak; M. Surina, Pasjak; Izžreban M. Sivec, Podmelec.

NAŠA POŠTA.

Sežana. Priporočamo odvetnika drja. Ferfoljo, ker se je s tistim vprašanjem zelo pečal. Trst. V pulslem arsenalu je delalo pred vojno 7200 moz.

Občini na Premu: Ali ste odposlali podprefektu glavne resolucije premskega škoda?

Korte v Istri, Klanec, Hrušica, Z dežele, Tomaj: Prepozno prejeli za to številko. Prihodnjije.

KMEČKA HRALNICA IN POSOJILNICA V DEVINU vabi vse člane na občni zbor, ki se bo vršil na občinskem uradu v Devinu v nedeljo, 15. julija 1923, ob 4 popoldne. Ker začne s tem občnim zborom posojilnica in hranilnica zopet poslovati in je ta občni zbor posebne važnosti, se želi, da se ga udeležijo člani polnoštevilno.

Dnevni red: Poročilo o stanju blagajne.

Odobritev dosedanjih računov.

Volitev načelnitva in nadzornitva. Slučajnosti.

Gene oglasov: za en centimeter višine v eni koloni štiri lire. Popusti: pri 5 kratni objavi 5 od sto, pri 10 kratni 10 od sto, pri 26 kratni 20 od sto, pri 52 kratni 30 od sto popusta.

Tisk. S. Spazzal v Trstu.

MALI OGLASI

Krone in goldinarje plačujem vedno dve stotinki dražje nego drugi kupci. Kupujem tudi zlato, srebro in platin. — Trst, Via Pondares 6, I.

ZALOGA DOMAČIH VIN: pristen vipavec, istrski refosk in kraški teran. Na debelo in za družine via Gunicoli 8, na drobno v gostilni via Giuliani 32. Genjenemu občinstvu se priporoča Franc Štrancar.

DIDAKTIČNA SOLA (ulica Gatteri 10. I. vogal Acquadotto). Vzgojevalna, resna, moralna metoda. Pospešen pouk malih skupin: za 2-4 učence. Pripavnica za izpite, maturo na tehnični šoli, gimnaziji, meščanskih italijanskih šolah i. t. d. Pouk v jeziki, računstvu, knjigovodstvu, slikanju, risanju. Pomoč pri predelovanju šolskih predmetov. Veronauk. Imena učiteljev jamčijo za uspeh. Nizka učnina.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrdba Gastone Dolinar Trst - via Ugo Polonio 5.

Zdravnik Dr. Fr. Jakončič Gorica

Via Carducci (Gospoka ul.) 6-1. sprejema od 9-11 in od 3-4

IVAN MICHEUCICH Trst via S. Francesco 10.

kupuje staro železo, lito železo, medenino, baker in druge kovine, stare nerabljive stroje in kotle in vse plačuje po višjih cenah kot vsak drugi grosist.

Dr. Ettore D'Ossvaldo Gorica

Corso Verdi 24 (Trgovski dom).

Specialist za očesne bolezni Perfekcioniran na dunajski kliniki. Ordinira od 11-12 in od 3-4.

Octova kislina	Žveplo
Laneno olje	Modra galica
Jedka voda	Železna galica
Sušilec	Smirek
Povlaka in email	Steklati papir
Oljate barve	Špaga
Barve v prahu	Ovojni papir
Štuk	Papirnate vrečice
Čopiči	Metle in krtače
Mazilo za vozove	Konoplja
Kristalizirana soda	Proso
Lug	Oves
Milo	Kava
Navadna mlina	Paper
Sveče	Cimet
Petrolej	Piment
Nožne lučice	Paradiznikova kons.
Skrob	Neapeljske testenine
Mizarski lim	Mineralna voda
Ultramarin	"Corticella"
Naftalina	Itd. itd.

ANTON GAMBEL - TRST, Via Coronio 1a

Zobozdravniški ambulatorij via Genova št. 13, prvo nad. TRST. Od 9-1, od 3-7. Govori se slovensko.

M. KRAINER
najcenejša manufakturna trgovina v Gorici - Via Rastello 31

Blago: bombazasto in volneno vsake barye za moške in za ženske.
Hlačevina iz prvih tovarn.
Novice, pozor! Oglejte si velikansko zalogo **kotenine** za perilo, rjuhe, blazine, vzmeti in kovtre, brisače in prte. **Trilj** za žimnice.
Dobite pa tudi: **zefir** za obleke in predpasnike, krmínsko blago za srajce.
Vstop v trgovino je vsakomur prost, ne da bi bil prisiljen kupiti. **Raštelj 31.**

Zobozdravniški ambulatorij Egidij Schifflin zobotehnik
Trst - Via Settefontane št. 6, I. sprejema od 9-13 in od 15-18

Uvozna in izvozna tvrdka Debiasio & Domenis
Skladišča: TRST, V. Coronio 13, tel. 12-34 prosta luka št. 4, pritličje
opozarja na novodošle velike partije steklenine, porcelana, emailirane kuhinjske posode, najrazličnejše šipe v originalnih zabojih in opletene češke steklenice
po najnižjih konkurenčnih cenah. Vse blago je češkega izvora.

Dr. L. Borovička
Trst - via Genova 13, I. Ordinira za kožne in spolne bolezni od 10-12 in od 3-6

Dr. A. Grusovin
v Gorici: Piazza Vittoria (Travnik) v hiši Paternoli 21
Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.
Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

ADRIA-ČEVLJE
Izdelek čevljarske zadruga v Mirna

dobiš v prodajalnah:
Trst, Via dei Rettori 1
Gorica, Corso Verdi 32
Trdni, elegantni čevlji, znani po vseh jadranskih deželah.

MILO FENDERL
je najboljšje
Tovarna v Trstu, via Ghirlandaio št. 1
Tel. 430

Dobro znana pekarna Trst, ul. Udine 37, prej Belvedere
priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo dobro znano pekarno brez konkurenčnih cen.
Tržaskim odjemalcem se na željo pošilja svež kruh na dom brez stroškov za dostavljanje.
Gostilničarji, kavarne kakor tudi mlekarne in ljudske kuhinje - dober popust.
JANČIČ MIHA, lastnik.

Novo pogrebno podjetje Trst
Corso V. E. III, št. 47.
s prodajo vsakovrstnih mrtvaških predmetov.

Kmetško delavska gospodarska zadruga v Dobravljah
priporoča svojim prejšnjim in sedanjim cenj. odjemalcem, gostilničarjem in zasebnikom pristna vina svojih članov. — Prodaja od 56 l naprej po zmer-nih vsakdanjih cenah.

Kdor enkrat pri nas kupi, ostane naš stalni odjemalec.
Slavnemu občinstvu mesta Postojne in okolice se toplo priporoča
Prva pralnica in likalnica
v Postojni (Kazarje, poslopje gospe Bajc), katera izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela, kakor pranje, likanje zapestnic in ovratnikov na svetlo in čiščenje oblek.
Delo zajamčeno. Cene zmerne.